

Modelowy scenariusz warsztatów edukacyjno-kulturowych dla dzieci polonijnych w wieku 5-12 lat „Śladami polskiego folkloru - Nasze polskie stroje ludowe”

CELE OGÓLNE SPOTKANIA:

1. Promocja polskiego dziedzictwa kulturowego
2. Wspieranie rozwoju języka polskiego
3. Edukacja historyczno-kulturowa
4. Kształtowanie postaw szacunku dla tradycji
5. Rozwój kreatywności i umiejętności manualnych

Cele szczegółowe:

- Budowanie szacunku i zainteresowania wobec polskiego folkloru i tradycji
- Kształtowanie poczucia dumy z polskiego dziedzictwa kulturowego
- Poznanie funkcji, symboliki i różnorodności polskich strojów ludowych
- Zrozumienie, jak strój ludowy ewoluował na przestrzeni czasu i jakie funkcje pełni obecnie
- Zapoznanie się z budową i charakterystycznymi elementami krakowskiego stroju ludowego
- Zdobywanie wiedzy o polskich tańcach i piosenkach ludowych jako części dziedzictwa kulturowego
- Zachęcenie uczestników do artystycznej aktywności inspirowanej polskim folklorem
- Tworzenie przestrzeni do praktykowania języka polskiego w naturalnym, kulturowym kontekście
- Rozwijanie zdolności manualnych i artystycznych poprzez tworzenie prac plastycznych inspirowanych strojami ludowymi
- Doskonalenie koordynacji ruchowej i umiejętności tanecznych podczas zabaw ruchowych i nauki krakowiaka

GRUPA DOCELOWA: Dzieci polonijne w wieku 5-12 lat z polskich oraz polskojęzycznych rodzin różnorodnych kulturowo i mieszkających w Danii. Dzieci mogą uczestniczyć w zajęciach samodzielnie lub wraz z rodzicami/opiekunami

CZAS TRWANIA: 5 godzin

FORMY I TECHNIKI PRACY: komputer i projektor lub telewizor, karty z ilustracjami i podpisami elementów strojów ludowych, oryginalny ludowy damski i męski strój krakowski, sprzęt audio, głośnik, nagrania piosenek ludowych, książeczki-wycinanki z elementami strojów ludowych, materiały plastyczne typu klej, nożyczki, kredki, pisaki, filc i inne elementy dekoracyjne, mapa Polski w dużym formacie

MATERIAŁY I NARZĘDZIA: wycięte i zalaminowane ilustracje bohaterów ksiąg, książki autorki - bajki do czytania, karty do gry memory, plansza z mapą Polski, różnorodne materiały plastyczne i dekoracyjne typu klej, nożyczki, papier ozdobny itd., sprzęt audio, głośnik, nagrania polskich kolęd

PRZEBIEG SPOTKANIA

1. Powitanie, integracja i wprowadzenie w tematykę (15 minut)

Spotkanie rozpoczyna się od powitania uczestników w języku polskim. Prowadzący zachęcając zebranych do używania polskiego jako głównego języka podczas spotkania zaprasza wszystkich do zabawy integracyjnej „W poszukiwaniu tradycji”.

Zabawa integracyjna:

„W poszukiwaniu tradycji” - prowadzący rozdaje uczestnikom obrazki przedstawiające elementy strojów ludowych (np. różne nakrycia głowy jak wianki, chusty, czapki czy spódnice w różnych wzorach). Uczestnicy mają za zadanie odszukać inne osoby w grupie, które mają obrazki powiązany tematycznie. Następnie grupy prezentują zebrane obrazki i wszyscy krótko je omawiają.

Po krótkim i angażującym wprowadzeniu do tematyki wydarzenia prowadzący zaprasza uczestników do dyskusji zadając przykładowe pytania aktywizujące: „Czy wiecie co to jest strój ludowy?”, „Czym według Was jest strój ludowy?”, „Czy znacie jakieś polskie stroje regionalne?”. Uczestnicy mają okazję podzielić się swoimi doświadczeniami lub skojarzeniami związanymi z polskim strojem ludowym.

Cel i skutek: Wprowadzenie w tematykę warsztatów i pobudzenie ciekawości uczestników, integracja uczestników, stworzenie przyjaznej atmosfery

2. Prezentacja multimedialna z prelekcją: „Strój ludowy dawniej i dziś jako element tożsamości regionalnej i narodowej” (30 minut)

Kolejnym elementem wydarzenia jest prezentacja multimedialna pt. „Strój ludowy dawniej i dziś jako element tożsamości regionalnej i narodowej”. Prowadzący przedstawia historię oraz znaczenie strojów ludowych w różnych regionach Polski, ich funkcje w życiu codzien-

nym w kulturze tradycyjnej i obecnie oraz symbolikę używanych materiałów i kolorów. Prelekcja jest wzbogacona o elementy interaktywne – prowadzący zadaje uczestnikom pytania i zachęca do dyskusji, np.: „Jak myślicie, dlaczego kobiece spódnice w regionie krakowskim były tak barwne?” lub „Czy w dzisiejszych czasach nosimy coś, co można porównać do stroju ludowego?”, „Jakie elementy stroju najbardziej Wam się podobają?”. Podczas prezentacji zostaje także szczegółowo omówiony strój krakowski, a prowadzący wraz z towarzyszącą mu osobą prezentują na sobie oryginalną wersję stroju krakowskiego damskiego i męskiego.

Cel i skutek: Prezentacja multimedialna oraz prelekcja dostarczyły uczestnikom wiedzy o polskim folklorze, stroju ludowym i jego roli w naszej współczesności. Aktywny udział uczestników wzmacnia ich zaangażowanie i zapamiętanie omawianych treści

3. Prezentacja oryginalnych strojów krakowskich - damskiego i męskiego (25 minut)

W dalszej części spotkania, para prowadzących, występująca w oryginalnym, pełnym - damskim i męskim - krakowskim stroju ludowym prezentuje ów strój uczestnikom spotkania szczegółowo, omawiając jego poszczególne elementy. Wyjaśnia nazwy części ubioru, takie jak gorset, kaftan czy czapka krakuska, oraz podkreśla symbolikę kolorów i ornamentów, które odzwierciedlają tradycje regionalne. Aby zaangażować uczestników i utrwalić poznane słownictwo, prowadzący zapraszają dzieci do interaktywnej zabawy „Przypasuj do stroju”.

Zabawa integracyjna:

„Przypasuj do stroju” - uczestnicy podzieleni na grupy otrzymują karteczki z nazwami elementów stroju krakowskiego damskiego i męskiego oraz drewniane spinacze. Ich zadaniem jest dopasowanie i przypięcie odpowiednich nazw do właściwych części stroju na prowadzącym. W zależności od dynamiki grupy można wprowadzić element rywalizacji, rzucając wyzwanie: która grupa wykona zadanie szybciej. Jeśli wśród uczestników jest dużo młodszych, nie umiejących jeszcze czytać dzieci, należy tak dobrać grupy, by młodszy mogli liczyć na pomoc starszych uczestników. Ewentualnie można też na kartkach z nazwami umieścić ilustrację danego elementu stroju lub jego fragmentu ułatwiającą identyfikację.

Zabawa ta wywołuje wiele śmiechu i radości, pozwala na bliższe poznanie stroju oraz sprzyja integracji grupy poprzez wspólne zadanie. Dodatkowo, dzieci mają możliwość dotknięcia materiałów i dokładnego obejrzenia zdobień, co wzbogaca ich doświadczenie sensoryczne.

Cel i skutek: Prezentacja stroju krakowskiego umożliwiła uczestnikom poznanie elementów tradycyjnego, ludowego ubioru oraz jego symboliki. Zabawa „Przypasuj do stroju” wsparła utrwalenie przez dzieci poznanego nazewnictwa. Przyczyniła się do wzmocnienia emocjonalnej więzi z ojczystym dziedzictwem

4. Zabawy rytmiczno-ruchowe z elementami tańców i zabaw ludowych (45 minut)

Prowadzący zaprasza uczestników do kręgu, gdzie prezentuje plan aktywności i wprowadza w świat polskich tańców folklorystycznych. W sposób przystępny opowiada o ich tradycji i znaczeniu oraz pokazuje proste gesty oraz charakterystyczne kroki inspirowane polskimi tańcami ludowymi. Uczestnicy, wspólnie z prowadzącym, tańczą krakowiaka do melodii „Płynie Wisła, płynie”, a następnie wykonują taneczne układy w parach, w rytm utworów takich jak: „Zasiali górale” oraz innych tradycyjnych melodii. Następnie prowadzący prezentuje grupie ludowe zabawy takie jak: „Mam chusteczkę haftowaną” czy „Stary Niedźwiedź mocno śpi” i zaprasza uczestników do wspólnej, swobodnej zabawy w zaprezentowane pląsy.

Cel i skutek: Zabawy ruchowe umożliwiły uczestnikom poznanie podstawowych elementów polskich tańców ludowych, rozwijając ich świadomość tradycji narodowych. Pozwoliły także na integrację grupy, rozwinięcie koordynacji ruchowej i wprowadzenie elementu aktywności fizycznej

5. Poczęstunek (20 minut)

Po zakończeniu zabaw ruchowych uczestnicy mają czas na krótką przerwę i poczęstunek, aby zregenerować siły. Do dyspozycji są woda, soki, słone i słodkie przekąski. W tym czasie uczestnicy mogą swobodnie porozmawiać, nawiązywać nowe znajomości lub wzmocnić już zbudowane relacje. Przerwa daje chwilę wytchnienia i rozładowania skumulowanych emocji, przygotowując uczestników do dalszej, twórczej pracy wymagającej skupienia i zaangażowania.

Cel i skutek: Uczestnicy zregenerowali siły po intensywnych zabawach ruchowych, co pozwoli im w pełni skoncentrować się na kolejnych twórczych zadaniach

6. Warsztaty edukacyjno-artystyczne pt.: „Folkowe kolorowanki-wycinanki-ubieranki” (150 minut)

Organizatorzy zapraszają uczestników do udziału w warsztatach artystycznych „Folkowe kolorowanki-wycinanki-ubieranki”. Prowadzący warsztaty rozpoczyna od wprowadzenia na temat charakterystycznych elementów strojów ludowych z różnych regionów Polski. Pokazuje zdjęcia i wzory strojów, omawia ich różnorodność oraz podkreśla unikalność polskiego dziedzictwa kulturowego na tle innych kultur. Następnie każdy z uczestników koloruje wybrane przez siebie lub wylosowane szablony strojów, wycina je i ozdabia materiałami plastycznymi, takimi jak: bibuła, filc, brokat, koronki czy wstążki. Gotowe prace uczestnicy umieszczają wspólnie na dużej mapie Polski, dopasowując stroje do odpowiednich regionów. Obecni rodzice aktywnie wspierają dzieci, zachęcając do dokładności i kreatywności. W efekcie powstaje barwny kolaż, na którym następnie każda wycinanka zostaje podpisana nazwą regionu, co daje dodatkową okazję do nauki geografii kulturowej i poznania bogactwa polskiego folkloru. Uczestnicy wraz z prowadzącym analizują

wspólnie stworzoną mapę folkloru i omawiają poszczególne jej elementy. Prowadzący wyraża słowa uznania dla wysiłku pracy uczestników w powstały projekt.

Cel i skutek: Warsztaty rozwinęły kreatywność i zdolności manualne uczestników, a także – poprzez aktywne i twórcze działanie – utrwaliły zdobytą wiedzę o polskich strojach ludowych

6. Zakończenie spotkania (15 minut)

Na zakończenie prowadzący dziękują uczestnikom za udział w spotkaniu i podkreślają kto jest organizatorem i fundatorem wydarzenia, prezentując zamieszczone na materiałach informacyjnych i promocyjnych logo oraz napisy. Słowa podziękowania kierują także w stronę uczestników. Dziękują im za aktywny udział, zaangażowanie i obecność w trakcie wszystkich trzech spotkań zrealizowanych w ramach projektu. Dzieci otrzymują dyplomy uznania na pamiątkę wspólnego odkrywania polskiego dziedzictwa kulturowego.

W trakcie zakończenia prowadzący zaprasza uczestników do krótkiej dyskusji podsumowującej, pytając: „Co najbardziej Wam się podobało?”, „Czy jest coś, co moglibyśmy zrobić inaczej?”, „Który moment zapamiętacie na długo?”. Wśród młodszych uczestników można zastosować technikę „gorącej kartki” – każde dziecko mówi jedno słowo lub zdanie opisujące wrażenie z zajęć.

Cel i skutek: Uczestnicy kończą spotkanie z poczuciem wspólnoty i dumy z uczestnictwa w projekcie, a także z większą świadomością polskiego dziedzictwa kulturowego